

# *Filmivaldkonna visioon 2030*

*Ettepanekud Eesti Filmi Instituudi  
arengukava koostamiseks*

*Lõpparuanne  
Oktoober 2019*

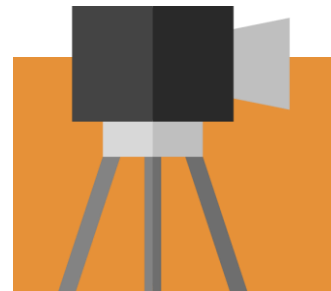
# Eesti filmivaldkonna visioon 2030

## Kokkuvõtlik ülevaade

1.

**Eesti filmilooming on mitmekesine, rahvusvaheliselt kõrge kvaliteediga ja vaatajat arvestav**

Audiovisuaalsete vahenditega jutustatakse kõnetavaid lugusid eri sihtgruppidele eri žanrites.



**Eesti filmitööstus on arenev, elujõuline ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline**

Toodetakse piisaval hulgal filme tagamaks filmitootmise järjepidevus, oskuste ja kvalifikatsiooni säilimine. Eesti on edukas audiovisuaalteenuste eksportija.

2.

3.

**Eesti filmid on kättesaadavad igal pool igal ajal**

Eesti audiovisuaalne toodang on kättesaadav eri platvormidel ning filmide levitamise plaan on osa loomeprotsessist.



**Tagatud on nii professionaalsete filmitegijate kui ka filmikeelt mõistvate filmivaatajate järelkasv**

Üldhariduskoolidel on ligipääs Eesti filmivaramule, sobivad materjalid õppe näitlikustamiseks ja piisav õppejõudude hulk. Eestis on võimalik omandada eri õppevormides filmitootmiseks vajalikke professionaalseid oskusi.

4.

5.

**Eesti filmipärand, -teadus ja -ajalugu on väärtustatud**

Filmid on säilitatud ja digiteeritud piisavas mahus, et oluline kultuuripärand säiliks ka järgmised 100 aastat või rohkem.



**Eesti filmitööstus on innovaatiline**

Eestis kasutatakse audiovisuaalse sisu loomisel uusi tehnoloogiaid. Uuemad audiovisuaalsed meediumid on osa filmitööstusest.

6.

**Lp Edith Sepp**  
Sihtasutus Eesti Filmi Instituut  
Uus 3  
10111 Tallinn

Austatud Edith Sepp

Aruande koostas AS PricewaterhouseCoopers Advisors ("PwC") Sihtasutusele Eesti Filmi Instituut ("EFI") vastavalt EFI ja PwC vahel 31. juulil 2018. a sõlmitud lepingule ("Leping").

„Filmivaldkonna visioon 2030“ aruanne on koostatud eesmärgiga esitada EFI-le filmivaldkonna tegijate arvamus filmivaldkonna tulevikust ning on sisendiks EFI kui organisatsiooni arengukava koostamiseks ning riikliku kultuurivaldkonna arengu kujundamiseks filmivaldkonna osas.

Aruandes sisalduv teave pärineb EFI-lt saadud andmetel ja informatsioonil, avalikult kättesaadavatel andmetel (sh uurimistööd, statistika) ning aruandes detailsemalt kirjeldatud allikatel. Me ei ole projekti raames hinnanud nende infoallikate usaldusväärsust ega testinud sealt pärineva info tõeärasust. Meie töö pole kindlustandev audiitorteenus ning selles sisalduva finants- ja muu info õigsuse osas pole läbi viidud kontrollprotseduure, välja arvatud eraldi sätestatud juhtudel. Seetõttu ei vastuta PwC aruande täpsuse ega täielikkuse eest.

Aruande sisu avalikustamine on lubatud Lepingus sätestatud tingimustel ja korras. PwC kannab aruandega seoses õiguslikku vastutust Lepingus sätestatud ulatuses üksnes EFI ja mitte ühegi teise osapoole ees, kes võib oma otsustes olla tuginenud selles aruandes sisalduvale teabele või seisukohtadele.

Aruannet puudutavates küsimustes võtke palun ühendust Tarmo Meresmaaga (tarmo.meresmaa@pwc.com, tel +372 614 1800).

Täname Teid ja Teie töötajaid meeldiva koostöö eest.

Lugupidamisega

Teet Tender  
Ärikonsultatsioonide osakonna juht  
AS PricewaterhouseCoopers Advisors

# Sisukord

<b>Eesti filmivaldkonna visioon aastaks 2030</b>	<b>5</b>
<i>Miks on vaja Eesti filmivaldkonna arenguvisioni?</i>	5
<i>Eesti filmivaldkonna visioonidokumendi ülesehitus</i>	5
<i>Kuidas dokument koostati?</i>	6
<b>Eesti filmivaldkonna visiooni lähtealused</b>	<b>7</b>
<i>Mis on film?</i>	7
<i>Miks on vaja Eesti filme?</i>	7
<i>Kuhu Eesti film areneb?</i>	7
<i>Kuidas filmivaldkond võiks saavutada oma visiooni?</i>	8
<b>Filmivaldkonna visiooni saavutamiseks vajalikud arengusuunad</b>	<b>9</b>
<i>Millised võiksid olla Eesti filmi peamised arengusuunad?</i>	9
Loomine	10
Tootmine	12
Levitamine	14
Haridus	17
Säilitamine	19
Arendamine	21

# Eesti filmivaldkonna visioon aastaks 2030

## Miks on vaja Eesti filmivaldkonna arenguvisioni?

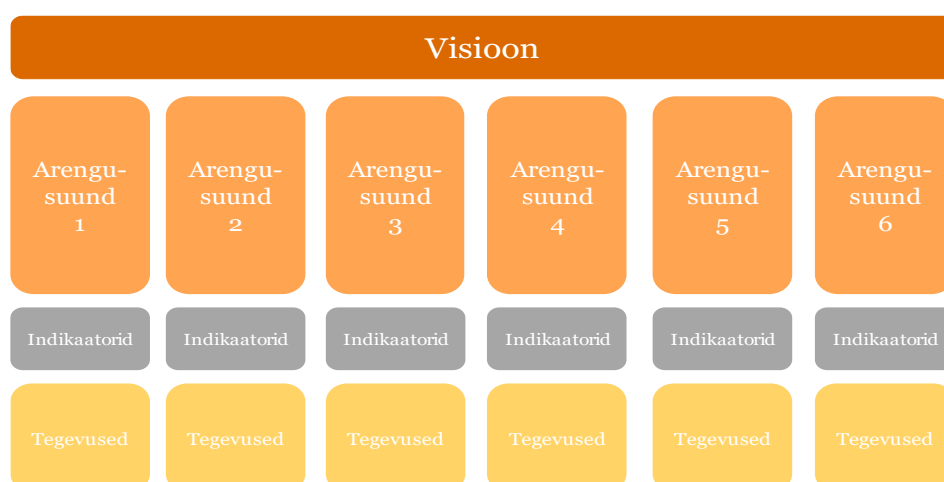
Dokumendi eesmärk on koondada Eesti filmivaldkonnas tegutsejate peamisi vajadusi, puudujääke ning visiooni sellest, missugune võiks filmivaldkond olla aastaks 2030. Dokumendi koostamise algatas Eesti Filmi Instituut (EFI), et saada selge ülevaade valdkonna nägemustest ja soovidest. Dokumendi koostamise alge tuleneb EFI põhikirjast, mille kohaselt peab EFI “juhinduma filmivaldkonna arengusuundadest”. Aastal 2012 töötas EFI koos filmivaldkonnaga välja esimese „Eesti filmi arengusuunad 2012–2020“.

Seekord on dokumendi formaati edasi arendatud ning selle nimeks on „Filmivaldkonna visioon 2030“. Eesti filmivaldkonna visioonist saab sisend EFI arengukavale, mis koostatakse 5-aastase tulevikuvaatega. EFI arengukavaga käib kaasas rakenduslik tegevuskava, mida uuendatakse kord aastas. Iga aasta lõpus tehakse tagasisivaade saavutatule ning võrreldakse seda filmivaldkonna visiooniga, et leida järgmise aasta prioriteedid.

Lisaks EFI arengukavale on visioonidokument muuhulgas toetavaks aluseks ka Kultuuriministeeriumi vastutusalas oleva riikliku kultruuriprogrammi rahastamiskava planeerimisele ja otsustamisele ning Kultuur 2030 koostamisele, aga ka muude arengudokumentide juures. Ka teiste valdkondade esindajad (vt Tabel 2 lk 8) saavad ideid ning ettepanekuid oma arengudokumentides arvestada. Kuna tegemist ei ole valdkondliku arengukavaga, ei ole teistel osapooltel kohustust siit oma tegevuskavadesse tegevusi võtta. Samas annab dokument siiski ülevaate, millised arengud oleksid vajalikud ja mõistlikud.

## Eesti filmivaldkonna visioonidokumendi ülesehitus

Eesti filmivaldkonna visioonis on ära toodud nii tervikpilt valdkonna tulevikuootustest, konkreetsemalt praegusest olukorrast kui eesmärkidest arengusuundade ehk valdkonna teemade kaupa. Mõtteliselt võiks jagada ülesehituse selliselt (vt Joonis 1):



Joonis 1. Eesti filmivaldkonna visioonidokumendi ülesehitus.

## Kuidas dokument koostati?

Andmeid visiooni koostamiseks koguti erinevate meetoditega, mille täpsem ülevaade on järgnevas tabelis:

Tabel 1. Ülevaade dokumendi koostamise protsessist

<b>Etapid</b>	<b>Selgitus</b>
<b>I etapp</b>	<b>Olukorra kaardistus</b>
Dokumendi-analüüs:	Filmivaldkonda puudutavad arengukavad ning teiste riikide praktikad
Töötoad:	10 töötuba animatsioon mängufilmide tootmine dokumentaalfilmide tootmine filmipärand ja -teadus filmiharidus (x2) loovteemad tehnilised teemad festivalid filmilevi
Individuaal-intervjuud:	5 intervjuud ERR Telia ( <i>video on demand</i> teemal) Elisa ( <i>video on demand</i> teemal) Tolm Eesti Joonisfilm
<b>II etapp</b>	<b>Tulemuste analüüs, prioriteetide seadmine, tegevuste sõnastamine</b>
Fookusgrupid	üks fookusgrupp valdkonna ja EFI esindajatega
Kirjalik tagasiside	valdkonna esindajatelt

### Dokumendi panustasid:

Anneli Ahven, Andris Feldmanis, Mikk Granström, Piret Tibbo-Hudgins, Raimo Jõerand, Mati Kaalep, Marianna Kaat, Sulev Keedus, Kadriann Kibus, Sergei Kibus, Birjo Kiik, Katrin Kissa, Eda Koppel, Kaupo Kruusiauk, Filipp Kruusvall, Õie Kukk, Kristjan Kurm, Kaarel Kuurmaa, Alvar Kõue, Kadri Kõusaar, Mait Laas, Lia Liin, Marge Liiske, Kristel Lipand, Tiina Lokk, Silvia Lotman, Toomas Luhats, Jaak Lõhmus, Johannes Lõhmus, Riina Lõhmus, Maria Mang, Hendrik Mägar, Andres Mänd, Liis Nimik, Eva Näripea, Jaak Ollino, Marianne Ostrat, Rein Palosaar, Inkeri Parman, Heilika Pikkov, Marko Post, Marta Pulk, Allen I Putnik, Rain Põdra, Priit Pärn, Olga Pärn, Matis Rei, Karin Reinberg, Siim-Kaarel Saluri, Hillar Sein, Reet Sokmann, Silver Soomre, Evelin Soosaar-Penttilä, Kristi Rahn, Mikk Rand, Andrus Raudsalu, Mari-Liis Rebane, Esko Rips, Siim Rohtla, Pille Runnel, Pille Rünk, Sigrid Saag, Katrin Saks, Edith Sepp, Mati Sepping, Ragnar Siil, Moonika Siimets, Reet Sokmann, Kalev Tamm, Kristian Taska, Tiina Teras, Peeter Torop, Kalev Truusalu, Kristel Tõldsepp, Kersti Uibo, Kadri Vaas, Jaanis Valk, Aivo Vaske, Pelle Vellevoog, Kristi Vinter-Nemvalts, Joosep Volk, Margus Õunapuu, Rein Zobel.

# Eesti filmivaldkonna visiooni lähtealused

## Mis on film?

Filmi käsitletakse selles filmivaldkonna visioonidokumendis kui audiovisuaalset teost<sup>1</sup>, mis hõlmab kõike, mis räägib lugu ja tekitab emotsioone liikuva kujutisega kunsti kaudu, sobides samal ajal platvormile, mille jaoks autor on selle mõelnud.

## Miks on vaja Eesti filme?

Eesti film on üks olulistest meediumitest, mis kannab ühiskonna identiteeti, seob ühiskondlikke väärtusi ning säilitab ja levitab neid. Filmi paindlik meedium võimaldab vaadata, taasvaadata ja levitada neid väärtusi suure hulga inimeste seas sõltumata ajast ja kohast.

Eesti filmi rolliks ja olemasolu põhjenduseks (**missiooniks**) võib lühidalt pidada

*Eesti film peegeldab ja hoiab ühiskonna identiteeti*

## Kuhu Eesti film areneb?

Eesti filmi **tulevikuvision** “Eesti filmi arengusuunad 2012–2020” ja filmivaldkonna sisendi põhjal on, et filmivaldkond on loovate ja kaasaegsete tehniliste praktikatega rahvusvaheliselt tuntud kultuurivaldkond, mis areneb koos ühiskonnaga ja milles loodud teosed pakuvad nii vahetut kui pikaajalisemat huvi vaatajatele kõigis levikanalites.

Eesti filmi autoritele ja tegijatele on tagatud ühiskonna ja riigi toetus Eesti kultuuri kandjatena. Nende loomingust moodustuv Eesti filmipärand, teadus ja ajalugu on väärtustatud ja toetab filmikultuuri arengut. Edentatakse haritud filmivaatajate järelkasvu tekkimist.

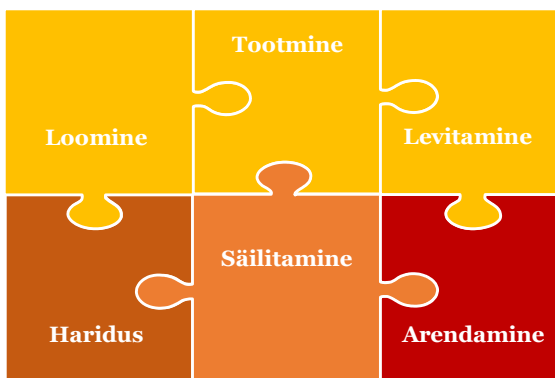
Lühidalt võib märkida, kuhu Eesti film soovib jõuda (ehk **visioon**)

*Eesti film on loovate ja kaasaegsete tehniliste praktikatega rahvusvaheliselt tuntud kultuurivaldkond*

<sup>1</sup> Põhineb *European Film Agency Directors* (EFADS) poolt välja töötatud definitsioonil

## Kuidas filmivaldkond võiks saavutada oma visiooni?

Aruanne sisaldab filmivaldkonnas töötavate inimeste ühisnägemust professionaalse filmitegemise arengusuundadest. Ühisnägemuse koondamise käigus lähtuti valdkonnast kui tervikust (vt Joonis 2) ning analüüsiti kogu protsessi ideest kuni vaatajani jõudmiseni. Kui tervikliku filmivaldkonna mõni lüli ei tööta, siis kannatab kogu süsteem. Terviklikkus lähtub selle dokumendi kontekstis arusaamast, et valdkond koosneb järgmistest osadest:



Joonis 2. Filmivaldkonna terviklikkus

Dokument on loodud ja mõeldud peamiselt sisendiks EFI-le kui kõige olulisemale avalikult rahastatud ning filmivaldkonda koordineerivale institutsioonile. Vaatamata sellele, et EFI tegevus on pühendatud filmivaldkonnale, ei vastuta EFI filmivaldkonna kõigi oluliste osade eest, kuna näiteks haridus ja säilitamine kuuluvad Haridus- ja Teadusministeeriumi vastutusalasse.

Järgnev skeem illustreerib valdkonna peamisi avaliku sektori toimijaid ja nende osalust filmivaldkonna erinevates osades (Tabel 2). Lisaks tabelis märgitule panustavad valdkonna eesmärkidesse ka näiteks filmivaldkonnas tegutsevad ettevõtjad, filmitööstuse klaster, kinod, Eesti Kinoliit, filmifestivalid (PÖFF jt) jne. Vastutus filmivaldkonna tuleviku ees lasub seega paljudel tegutsejatel.

Tabel 2. Filmivaldkonna avaliku sektori toimijad

Peamised toimijad	Loomine	Tootmine	Levitamine	Säilitamine	Haridus	Arendamine
<b>Kultuuriministeerium</b>						✓
Eesti Filmi Instituut	✓	✓	✓		✓	✓
Eesti Kultuurkapital	✓	✓	✓		✓	
Filmimuseum				✓	✓	✓
Eesti Rahvusringhääling	✓	✓	✓	✓	✓	
<b>Haridus- ja Teadusministeerium</b>						✓
Filmiarhiiv				✓		✓
Tallinna Ülikooli Balti filmi, meedia, kunstide ja kommunikatsiooni instituut (BFM)	✓	✓	✓	✓	✓	
Eesti Kunstiakadeemia	✓	✓		✓	✓	
Üldhariduskoolid					✓	
<b>Majandus- ja Kommunikatsiooni-ministeerium</b>						✓
Ettevõtluse Arendamise SA						✓

Edasi tegeletakse iga arengusuunaga eraldi, sõltuvalt sellest, milline on praegune olukord ja kuhu peab suunduma, et visiooni saavutada.

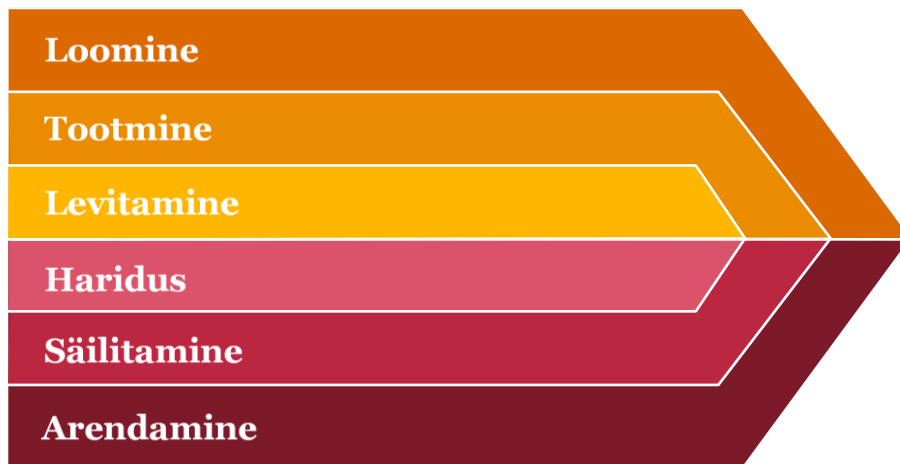


# *Filmivaldkonna visiooni saavutamiseks vajalikud arengusuunad*

## *Millised võiksid olla Eesti filmi peamised arengusuunad?*

Käesolev peatükk tegeleb iga teemavaldkonnaga eraldi, hõlmates nii praegust olukorda, peamisi väljakutseid, eesmärke tulevikuks kui ka mõõdikuid nende juures. Praeguse olukorra ja peamiste väljakutsete sisend tuli eelkõige valdkonna esindajate fookusgruppide ning ekspertide arvamustest. Eesmärgid seati tõstatatud probleemide põhjal ning arutati seejärel läbi valdkonna esindajatega.

Vastavalt filmivaldkonna terviklikkusele on dokument jaotatud arengusuundadeks just nende teemade kaupa:

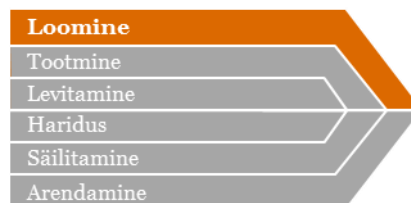


*Joonis 3. Arengusuundade jaotus*

Arengusuundade järjekord on valitud eelkõige nende loogilise temaatilise järjestuse kaupa ega ole seotud valdkondade prioriteetsusega.

## Loomine

Loomise all peetakse silmas filmi tootmisele eelnevaid tegevusi, sh idee arendamist, uurimistööd, loojutustamise erinevate vormide läbiproovimist, konsultatsioone spetsialistidega, stsenaariumi kirjutamist ja ümberkirjutamist.



## Praegune olukord ja väljakutsed

### Filmiloomingu mitmekesisuse toetamine

Eestis toodetakse eri tüüpi filme, sh nii nõudlikumale publikule mõeldud filme<sup>2</sup> kui ka kommertsfilme<sup>3</sup>, mistõttu Eesti audiovisuaalne toodang on mitmekülgne, kõnetab erinevaid sihtgrupe ning rikastab filmipärandit ja kultuuri.

Praegu mõõdetakse Eesti filmide kvaliteeti peamiselt vaatajanumbritega<sup>4</sup>. Rahvusvaheline praktika on, et lisaks vaatajanumbritele mõõdetakse kvaliteeti läbi festivalimenu ja kultuurilise ning žanrilise mitmekesisuse. Vaatajanumbrite ja filmi kvaliteedi vahele ei saa panna võrdusmärki, eriti siis, kui tegemist ongi eri segmentidele mõeldud erineva kunstilisuse astmega filmidega.

Igalt filmilt, nagu igalt ettevõtmiselt üldiselt, eeldatakse õnnestumist. Kuid õnnestumised ja ebaõnnestumised on võrdsed kultuuri osad. Filmikultuurilise mitmekesisuse ja filmide kvaliteedi säilitamiseks ning edendamiseks tuleb toetada nii nõudlikumale publikule mõeldud kui ka kommertssuunilusega filme. Sealjuures kahe erineva suuna toetamise põhimõtted ei pruugi olla identsed.<sup>5</sup>

Seega on filmivaldkonna hinnangul üks praeguse olukorra peamisi väljakutseid **filmide mitmekesisuse toetamine ja säilitamine**.

### Stsenaristide ja režissööride arendamine

Kuigi Eesti filmimaastik on muutumas ja arenemas, püsib endiselt valdav arusaam, et domineerivad nõudlikumale publikule tehtud filmid. Samuti tuuakse nõrkusena välja<sup>6</sup> stsenaariumi kirjutamise oskamatust ning rahvusvaheliselt tunnustatud autorite puudumist.

Praegused filmitootmise toetusmeetmed on pigem tootja- ja projektikesksed ning keskenduvad vähem talentide arendamisele. Stsenaristid on idee algusest saadik tootjafirmaga toetusmeetmete kaudu seotud, mis vähendab stsenaristide sõltumatust ehk vabadust lugu arendada.

Samuti ei ole stsenaariumide loomise protsess ega režissööride elujõulisus ja areng tervikuna toetusega kaetud. Stsenaristide ja režissööride hulgas läbi viidud küsitlus näitas, et neil ei ole võimalik selle töö eest makstavast rahast ära elada<sup>7</sup>. Stsenaariumi arendamiseks antavad toetussummad

<sup>2</sup> Kunstilisele ja sisulisele lahendusele keskenduvad filmid, mille vaatamine eeldab teatavaid taustateadmisi ja/või sisulist huvi. Nt dokumentaal- ja eksperimentaalfilmid jms.

<sup>3</sup> Laiemale vaatajaskonnale suunatud filmid, mille vaatamine ei eelda taustateadmisi ning on eelkõige lugude jutustamise ja meelelahutuse eesmärgiga.

<sup>4</sup> Kultuuriministeeriumi valitsemisala arengukava 2019-2022.

<sup>5</sup> Mitmekesisus on eesmärgina toodud välja ka riikliku kultuuriprogrammi eesmärgina: "Eesti kultuurielu on mitmekülgne ja kõrgetasemeline, pakkudes võimalusi loominguks tegevuseks ja kultuurist osasaamiseks."

<sup>6</sup> Valdkonna fookusgrupid, PwC 2018.

<sup>7</sup> Eesti filmitootmise rahastamise analüüs, PwC 2018.

peaksid kaasas käima valdkonna arenguga. Eestis on loodud Stsenaristide Gild, mille võimekus valdkonna otsustes kaasa rääkida järjest kasvab, kuid režissöörid ei ole üldse koondunud.

Seega on filmivaldkonna hinnangul üks praeguse olukorra peamisi väljakutseid **stsenaristide ja režissööride arendamine**.

## Missugune võiks olla loomisvaldkond aastaks 2030?

Eesmärk aastaks 2030

***Eesti filmilooming on mitmekesine, rahvusvaheliselt kõrge kvaliteediga ja vaatajat arvestav***

See tähendab, et

- Eestis luuakse erinevates žanrites ja vormides paeluvaid ning kõnetavaid audiovisuaalseid lugusid erinevatele vaatajagruppidele.
- Filmilooming on arenev ja uuendusmeelne.
- Eesti filmilooming on rahvusvaheliselt tuntud ja tunnustatud.

### Selle jaoks

- Tuleb välja töötada stsenaristide ja režissööride vajadustele vastavad toetusmeetmed loominguilise tegevuse ja professionaalsete oskuste arendamiseks.
- Tuleb toetada stsenaristide ja režissööride jätku- ja täienduskoolitusi ning arendustegevusi.
- Tuleb toetada suurema hulga stsenaariumite arendamist, mis tingimata ei garanteeri iga stsenaariumi alusel filmi tootmist, kuid kasvatab võimalike filmilugude portfelli ja tuleviku valikuvõimalusi.
- Filmipoliitika kujundamisel tuleb võtta arvesse erinevatel audiovisuaalse sisu tarbimise platvormidel<sup>8</sup> tegutsevate inimeste huve.
- Tuleb toetada jätkuvalt nii kogunud filmitegijaid kui ka debütante, tagades sellega erinevas vanuses inimeste tööhõive ja sotsiaalse sidususe ning hoides ühtlasi mitmekesise repertuaari tasakaalu.

### Võimalikud mõõdikud, mille järgi eesmärgi saavutamist võiks jälgida:

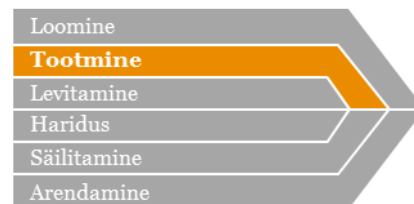
- stsenaristide ja režissööride loominguiliste stipendiumite saajate arv;
- stsenaristide ja režissööride jätku- ja täienduskoolitusel osalejate arv;
- toetust saanud stsenaariumite arv žanride lõikes, mille autorid on erineva kogemusastmega stsenaristid ning mille puhul on arvesse võetud ühiskonna mitmekesisust (s.t mitte ainult soolise vaid ka vanuse, regiooni, rahvuse, etnilise tausta, puude, seksuaalse sättumuse, sotsiaalse tausta ja geograafilise asukoha võrdõiguslikkust);
- žanride lõikes esilinastunud filmide arv, mille režissöörid on erineva kogemusega ning mille puhul on arvesse võetud soolist võrdõiguslikkust (mitmekesisus ja kvaliteet);
- FIAPFi<sup>9</sup> kategoriseeringuga festivalidel osalenud filmide arv (kvaliteet).

<sup>8</sup> Sh nii kinoekraanid, teleekraanid, arvutid.

<sup>9</sup> <http://www.fiapf.org/>

## Tootmine

Tootmise all peetakse silmas eelkõige tegevusi, mis algavad hetkest, kui film saab tootmistoetuse või siseneb tootmisfaasi. Siia kuuluvad ettevalmistus, filmivõtted ja järeltootmine.



## Praegune olukord ja väljakutsed

Eestis toodetakse mängufilmid on üha populaarsemad ning parema kvaliteediga, kuid turutõrke tõttu on filmitootmine seisus, kus toimimiseks on vaja Eesti riigi tuge. Dokumentaalfilmide vähene rahastamine<sup>10</sup> peegeldub nende filmide professionaalses tasemes mõjutades negatiivselt nii tehnilist kui ka sisulist kvaliteeti, mistõttu valdkond ei saa areneda ega kasvada. Seoses uute animatsiooniettevõtete tekkega on animavaldkonna toetustele tekkinud suurem konkurents.

Kultuurivaldkonnad ei ole Eestis võrdselt toetatud, kuigi nende olulisus Eesti kultuuriloos on võrreldav. Toetus Eesti filmide tootmiseks tõusis 2019. aastast ühtekokku 4,8 miljoni euroni. EV100 programmi rahastus võimaldas avada Eesti filmiloojate loomingulist potentsiaali ja tuua vaatajad kinno, kuid see finantseering on nüüdseks lõppenud.

Rahastajate mitmekesisus nii avaliku raha (EFI, Kultuurkapitali (KULKA)) kui ka eraettevõtete osas (kaastootjad, levi, telekanalid) on filmiprojektile positiivse mõjuga. Eraettevõtted alles hakkavad filmivaldkonda võimaliku investeeringuna nägema. Seni ei ole filmiprojektid olnud kasumlikud.

Positiivsete näidete poolelt: 2016. aastal avati väliskapitalil tuginev filmitootmise kulude tagasimaksmise meede – Film Estonia. Film Estonia tagasimaksefond (inglise keeles *cash rebate*) aitab säilitada filmitootjate konkurentsivõimet ja tehnilist võimekust ning vähendada filmiprofessionaalide tööhõive hooajalisust. Tagasimaksefondi positiivne mõju väljendub peamiselt panustamises Eesti majandusse<sup>11</sup>.

Eesti filmiteenuste eksporti takistab kõrgtehnoloogilise filmivõttepaviljoni puudumine. Eestil on potentsiaali olla tootmisbaasiks *stop motion* animatsiooni teha soovivatele ettevõtetele välismaal.<sup>12</sup>

Filmivaldkond on üha paremini organiseerunud ning koostööd tehakse paljudes valdkonna osades, kuid tööstuse finantsilise efektiivsuse saavutamine vajab arendustööd. Muuhulgas tuleks läbi viia tööjookaardistusi ning tööalaseid praktikaid. Samuti ei ole kõik valdkonna organisatsioonid koopereerunud, mistõttu nende esindatus ja hääl ei ole otsuste tegemisel nii mõjuv kui võiks olla.

Seega on filmivaldkonna hinnangul üheks peamiseks väljakutseks **tootmise finantsiline jätkusuutlikkus**.

<sup>10</sup> Võrdluses teiste filmiliikidega ja EFI poolt kogutud statistika andmetel võrdluses teiste Euroopa filmifondidega.

<sup>11</sup> Meetme mõjude analüüsist selgus, et 146 000-eurose riigipoolse investeeringu puhul jäi Eestisse 1,5 miljonit eurot, mis on üle 10 korra rohkem, kui investeeritud.

<sup>12</sup> Vt ka Konkurentsivõime kava „Eesti 2020“, kus on välja toodud, et „meetmetena tuleb endiselt suunata loomeettevõtlike tugistruktuuride arengut“

## Missugune võiks olla tootmisvaldkond aastaks 2030?

Eesmärk aastaks 2030

*Eesti filmitööstus on arenev,  
elujõuline ning rahvusvaheliselt  
konkurentsivõimeline*

See tähendab, et

- Eestis toodetakse piisaval hulgal filme, et tagada filmitootmise järjepidevus, filmide sisuline ja tehniline kvaliteet, oskuste ja kvalifikatsiooni areng ning valdkonna areng.
- Eesti on edukas audiovisuaalsete teenuste eksportija.

### Selle jaoks

- Tuleb võimaldada eri filmiliikide<sup>13</sup> žanrilise potentsiaali võimalikult suurt täitmist ja kasutamist. Vajadusel teha seda nii infrastruktuuri ehitamise toetamise kui otseste toetusmeetmete kaudu.
- Tuleb regulaarselt kaasajastatada toetuste eraldamise tingimusi ja korda ning kohandada toetuste piirmäärasid vastavalt valdkonna vajadustele ja arengule.
- Filmivaldkonna jätkusuutlikkuse tagamiseks tuleb korrastada valdkonda reguleerivat õigusruumi, mh valdkonna prioriteete, finantseerimisallikaid jt võimalusi.
- Tuleb laiendada Film Estonia meedet kodumaistele investeerijatele.

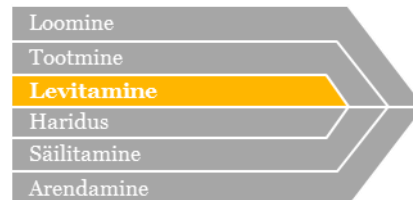
### Võimalikud mõõdikud, mille järgi eesmärgi saavutamist võiks jälgida:

- Aastas esilinastuvate EFI toetatud filmide arv, filmide eelarved ja riigi (EFI, KULKA ja muu riigiabi) osa filmide rahastuses
  - Mängufilmid ja lühimängufilmid:
    - sh 100% Eesti filmid;
    - sh rahvusvahelised kaastootmisfilmid peatootjana;
    - sh rahvusvahelised kaastootmisfilmid vähemustootjana.
  - Dokumentaalfilmid:
    - sh madalaeelarvelised (praegu "Eesti lood", portreefilmid);
    - sh 100% Eesti filmid;
    - sh rahvusvahelised kaastootmisfilmid peatootjana;
    - sh rahvusvahelised kaastootmisfilmid vähemustootjana.
  - Animafilmid:
    - sh lühianimafilmid, sh 100% Eesti filmid ja rahvusvahelised kaastootmised;
    - sh täispikad filmid, sh 100% Eesti filmid ja rahvusvahelised kaastootmised.
  - Žanripõhiselt:
    - sh eksperimentaalfilmid;
    - sh lastefilmid;
    - sh noortefilmid.
- Film Estonia tagasimaksefondist toetust saanud projektide arv, Eestisse toodud investeering.
- Filmivaldkonna riiklikud finantseerimismahud.

<sup>13</sup> Filmiliigid: mängufilmid, dokumentaalfilmid, animafilmid, TV-sarjad sh lastefilmid, noortefilmid, eksperimentaalfilmid jne

## Levitamine

Levitamisena peetakse silmas nii platvorme, mille kaudu vaataja loomingu pääseb (ehk kättesaadavus) kui ka vaatajani jõudmise kanaleid ja tugitegevusi nagu turundus ja müük.



## Praegune olukord ja väljakutsed

### Levi ja platvormid

Eestis on mitmeid voogedastusplatvorme, kust võib leida ka Eesti filme, samas ei ole üheski neist olemas kogu Eesti filmipärand ning puudub kindlus, et praegu kättesaadavad filmid on kättesaadavad ka aastate pärast. Puudub ühtne arusaamine, kuidas peaksid riiklikult rahastatud filmid vaatajatele digitaalselt kättesaadavad olema. Eesti publikul on eesti mängufilmide vastu huvi, mistõttu kinodel on valmisolek neid kinodesse võtta. Eesti dokumentaalfilmide, lühifilmide ja lühianimafilmide vaatajanumbrid kinodes on madalad. Paljudel filmidel on pigem kultuurisüdamuse väärtus. Dokumentaalfilmidel, lühianimafilmidel, lühifilmidel on keeruline kinolinale pääseda. Kommertskinod ei soovi neid näidata, sest filmitootjad/levitajad ei turunda filme piisavalt ning filmide kinos näitamine on kinode jaoks kahjumlik.

Eesti filmide üks olulisemaid kinolinastuskohti Tallinnas on kino Artis, kuid Artise ärimudel (30% toetust riigilt ja 70% oma tuludest) ei võimalda neil näidata kõiki Eestis tehtavaid filme.

Seega on filmivaldkonna hinnangul üheks väljakutseks **mitmekesise Eesti filmiloomingu kättesaadavuse toetamine kinodes ja esiletoomise võimaldamine teistel kaasaegsematel platvormidel.**

### Turundus ja müük

Eesti filmid konkureerivad kõikide maailmas linastuvate filmidega ja ka teiste audiovisuaalset sisu edastavate platvormidega<sup>14</sup>. Samal ajal on filmitootjatel vähene huvi, oskused ning rahalised võimalused oma filmide turundamiseks. Levitajad ja digitaalsed platvormid ei ole enamasti motiveeritud Eesti filme oma vahenditest turundama.

Rahvusvahelise turunduse tegemiseks (nt Oscari kampaania) puuduvad filmitootmisettevõtetele vahendid ja oskused.

Seega on filmivaldkonna hinnangul üks väljakutse **valdkonna turundusvõimekuse kasvatamine.**

### Festivalid

Filmifestivalid aitavad publiku ette tuua filme, mis kinodesse ei jõua või mis kinodesse tulemiseks on liiga spetsiifilised. Festivalid toovad Eestisse rahvusvahelisi eksperte ja kontakte. Festivalide jaoks tõlgitakse eesti keelde filme, mida muidu ei tõlgitaks. Festivalid panustavad teenusmajandusse ning festivalidel on märkimisväärne majanduslik mõju.

<sup>14</sup> Nt teater konkureerib vaid teiste teatritega Eestis.

Eesti suurim ning ainuke FIAPFi festival PÖFF on rahastatud riigieelarvest, kuid sellest toetusest ei piisa, et vääriiselt konkureerida teiste A-klassi festivalidega<sup>15</sup> esilinastuste pärast. Väiksemate festivalide<sup>16</sup> osas tuleb samuti leida võimalusi nende toetamiseks ja arendamiseks. Neil on mh välja kujunenud suur arhiiv tõlgitud filmidega.

Filmifestivale on korraldatud juba aastaid ning need omavad väljakujunenud ja tunnustatud positsiooni kultuurielus. Ometi sõltuvad festivalid iga-aastasest projektipõhisest rahastusest. Festivalide efektiivsust ja mõjusust aitaks suurendada taotlustingimuste ning aruandluse lihtsustamine.

Seega on filmivaldkonna hinnangul üheks väljakutseks ka **festivalide kui filmikultuuri nurgakivi stabiilne finantsiline jätkusuutlikkus.**

## Missugune võiks olla levitamise valdkond aastaks 2030?

Eesmärk aastaks 2030

*Eesti filmid on kättesaadavad igal pool igal ajal*

See tähendab, et

- Eesti audiovisuaalteosed on kättesaadavad eri platvormidel, sh rahvusvaheliselt.
- Eesti filmide turundus- ja leviplaan on osa loomeprotsessist.
- Eesti on edukas audiovisuaalteoste eksportija.

### Selle jaoks

- Tuleb koostöös valdkonna teiste ettevõtetega arendada välja ja avada ühtne platvorm<sup>17</sup>, kus oleks võimalik vaadata kogu Eesti audiovisuaaltoodangut.
- EFI tootmis- ja levitoetuste jagamisel tuleb veelgi rohkem pöörata tähelepanu filmide turundus- ja leviplaanidele. Levitoetuste puhul võib väga atraktiivse turundus- ja leviplaaniga kaasneda levitoetuste suurenemine vastavalt võimalustele.
- EFI peaks korraldama tootjatele ja levitajatele turunduse ja levitamise seotud koolitusi.
- Kino Artis peaks kujunema riigipoolse toega<sup>18</sup> kinoks, mis pühendub eelkõige nõudlikumale publikule mõeldud Eesti, Euroopa ja maailma filmi näitamisele. Ühelt poolt tähendab see rahastamisstruktuuri muutust ning rahastuse suurendamist. Teiselt poolt garanteerib, et Eestis toodetud filme on võimalik näidata vähemalt ühes kinos, sh dokumentaal-, anima- ja nõudlikumale maitsele suunatud filme.

<sup>15</sup> Berliin, Moskva, Cannes, Karlovy Vary jt.

<sup>16</sup> nt Matsalu loodusfilmide festival loodusmajades jt.

<sup>17</sup> A la Estflix.

<sup>18</sup> 2018. aastal toetused kuni 28%, aga vajadus kuni 40%.

- Vajadusel võiks EFI analoogselt maailmas levivate teiste riikide praktikatega (nt Uus-Meremaa) asuda rahvusvahelise müügiagendiga suhtlemisel filmiprojekti kolmandaks partneriks, et kindlustada koostöös tootjaga filmile suuremad levivõimalused ja piisav kampaaniarahastus<sup>19</sup>.
- Tuleb jätkata filmifestivalide ja filmiürituste toetamist.

**Võimalikud mõõdikud, mille abil eesmärgi saavutamist võiks jälgida:**

- Eesti filmide vaadatavus erinevatel platvormidel Eestis ja piiriüleselt (nagu Prantsusmaal), sh kinod, videolaenus, muud digitaalsed platvormid;
- Eestis toimuvate filmifestivalide mitmekesisus, külastajate arv, mõju kogukonnale ja vaatajaharjumustele.

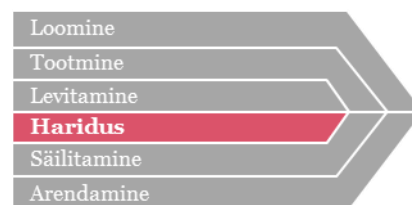
---

<sup>19</sup> EFI võiks tulevikus pakkuda tootjale teenust, mille kaudu koostöös tootjatega tegeletakse filmide levitamise välismaal, vastavalt kokkuleppele. Teenuse pakkumine eeldab suurenenud kompetentsi olemasolu EFI juures nii mängufilmide, dokumentaalfilmide, animafilmide kui teiste žanrite levitamisel.



## Haridus

Hariduse all peetakse silmas professionaalset filmiharidust, filmi- ja meediaharidust üldhariduskoolides, elukestvat õpet ning ka filmikirjaoskust (*film literacy*) ehk inimese suutlikkust filmikeelt analüüsida ja end filmikunsti vahendeid kasutades väljendada.



## Praegune olukord ja väljakutsed

### Filmi- ja meediaharidus üldhariduskoolis

Uuringute järgi kasutab 81% õpetajatest õppetöös videote või filmide vaatamist<sup>20</sup> ning 80% Eesti lastest vaatab iga päev internetis videosid<sup>21</sup>. Praeguste tehnoloogiliste võimaluste ja laste/noorte käitumisharjumuste juures on filmikeele õpetamine vajalik, kuna ümbritsev maailm muutub üha visuaalsemaks ja intensiivsemaks. Eesti filmide vaatajate pealekasvuks on oluline, et harjumus saaks alguse juba väikelapseas. Samas on filmihariduse arendamine riiklikult reguleerimata<sup>22</sup>.

Eestikeelseid noorte- ja lastefilme on proportsionaalselt vähe. Filmi andmebaasis leiduvast 16 000 filmist on vaid 22 noortefilmi märgistusega. Eestikeelse filmimaterjali kättesaadavus õppetöös on juhuslik ja süstematiseerimata.

Lisaks klassikaliseimatele filmiformaatidele kasvab meediaplatformide lisandumisega kiiresti ka vajadus kriitilise mõtlemise ja analüüsi võimalust pakkuva sisu osas, kuid praegu uuemaid meediaplatforme puudutava haridusega süsteemselt ei tegeleta.

Seega on filmivaldkonna hinnangul üheks väljakutseks **filmi- ja meediahariduse süstemaatiline arendamine ja integreerimine üldhariduskoolide õppekavadesse.**

### Professionaalide koolitamine

Et tagada filmiprofessionaalide järelkasv ja vastavus filmitööstuse vajadustele, on oluline kohandada ja kaasajastada õppekavasid ning meetodeid. Valdkonnas tuntakse puudust tehniliste oskustega professionaalidest.<sup>23</sup> Ülemaailmses (rahvusvahelises) konkurentsipüsimiseks on oluline koolitus ja pidev valdkondlik areng, mis vastaksid nii loomingulistele vajadustele kui ka tehnoloogia arengule.

Filmivaldkonna peamised haridust andvad organisatsioonid on Tallinna Ülikooli Balti filmi, meedia, kunstide ja kommunikatsiooni instituut ning Eesti Kunstiakadeemia. Mõlema kooli vahendid õppekavade läbiviimiseks on piiratud.

Filmivaldkonna hinnangul on vajalik **soodustada professionaalide elukestvat õpet ning välisõppejõudude kaasamist loengute/meistriklasse andmisel.**

<sup>20</sup> Praxis (2017) IKT-haridus: digioskuste õpetamine, hoiakud ja võimalused üldhariduskoolis ja lasteaias

<sup>21</sup> EU Kids Online'i Eesti 2018. aasta uuringu esialgsed tulemused

<sup>22</sup> Näiteks valikainet „Kirjandus ja film“ pakub 10.11.2018 seisuga 7 koolis 516st (ca 0,01%) EHISe andmetel

<sup>23</sup> Vt ka konkurentsivõime kava “Eesti 2020“, kus rõhutatakse, et „Oluline on, et kutseharidussüsteem tagaks ettevõtete, ühiskonna ja inimese enda vajadustele vastavate erialade õpetamise.“

## Missugune võiks olla filmiharidus aastaks 2030?

Eesmärk aastaks 2030

*Tagatud on nii professionaalsete  
filmitegijate kui ka filmikeelt  
mõistvate filmivaatajate järelkasv*

See tähendab, et

- Üldhariduskoolidel on ligipääs Eesti filmi varamule; õpetajad on koolitatud ning olemas on abimaterjalid filmiõppe näitlikustamiseks.
- Üldhariduskoolid tegelevad uute meediaplatformide integreerimisega õppekavadesse.
- Eestis on võimalik omandada erinevates õppevormides filmitootmiseks vajalikke professionaalseid oskusi.

### Selle jaoks

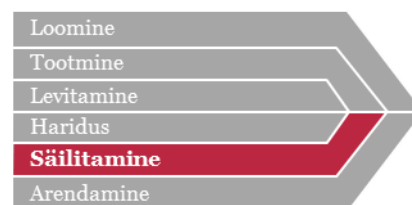
- Tuleb töötada sihtgrupiga koostöös välja laste ning noorte filmihariduse ja meediakirjaoskuse strateegia.
- Tuleb töötada välja ja rakendada lastele ning noortele suunatud filmide tootmise toetamise mehhanism.
- Eesti filmide vastu huvi suurendamiseks laste ja noorte seas tuleb jätkata sihtgrupile loodud filmide ning nende tausta mõistmiseks vajalike abimaterjalide loomise toetamist.
- Tuleb luua filmihariduse ülevaldkondlik (HTM, BFM, EKA, EFI) kompetentsikeskus/koostöökogu.
- Eestis filmivaldkonna täiendkoolituses osalevad tegijad loovad, koostöös Euroopa voogedastusplatvormide ja teiste Euroopa filmivaldkonnas tegutsevate ettevõtetega, koolituskeskuse (*training-hub'i*), et reageerida valdkonnas valitsevale tööjõu- ja spetsialistide puudusele.

### Võimalikud mõõdikud, mille abil eesmärgi saavutamist võiks jälgida:

- filmi- ja meediaõpe on integreeritud üldhariduskoolide õppekavadesse;
- uute Eesti filmidega kaasnevad abimaterjalid üldhariduskoolides filmipõhise õppe abistamiseks;
- professionaalse filmiõppe lõpetanud üliõpilaste arv erialati ning filmivaldkonda põhitööle asunud üliõpilaste arv erialati;
- *training-hub'i* läbinud koolitajate arv.

## Säilitamine

Säilitamine hõlmab otseselt filmipärandi<sup>24</sup> säilitamist (arhiivid, muuseumid), aga ka filmiajaloo säilitamist ja filmiteemalise teaduse tegemist.



### Praegune olukord ja väljakutsed

Eestis puudub ühtne platvorm, kus filmihuvilised saaksid Eesti filmipärandiga tutvuda. Toimib MTÜ Eesti Filmi Andmebaas, mis teeb tihedalt koostööd ERR-i, BFM-i ja Filmiarhiiviga. Seni on MTÜ tegevus toetunud EFI ja KULKA rahastusele, kuid kui rahastus peaks katkema, muutub andmebaasi jätkusuutlikkus küsitavaks. Probleem on ka nõukogudeaegse filmipärandi kättesaamisega, mille originaalkoopiad asuvad Moskvas.

Eesti audiovisuaalpärandi digiteerimine ei toimu piisavas tempos ning see piirab pärandi taaskasutuselevõttu. Digiteerimise maht ei ole vastavuses digiteerimist vajava materjali mahuga.

Üheks suuremaks probleemiks filmivaldkonna hinnangul on **filmipärandi säilitamine ja kättesaadavus**.

Lisaks on Eestis väga vähe filmiteadlasi ja kriitikuid, kes analüüsivad Eesti filmiloomingut ja annavad tagasisidet. Filmikriitikute järeltuleval põlvkonnal ei ole erialaspetsiifilist tööd. Filmimuuseumis puuduvad töökohad teadlaste jaoks.

Puudub tugisüsteem, mis võimaldab avaldada filmikunsti süvaanalüüse või toetaks filmiteaduse populariseerimist. EFI koos valdkondlike organisatsioonidega peab kaaluma vajadusel stipendiumite süsteemi sisse töötamist, et filmiloomingusse ja -teadusesse oleks võimalik panustada aega, mida on vaja kvaliteetse teose loomiseks. Stipendium peaks olema võimaldatud nii põhjaliku filmiteadusliku publikatsiooni kirjutamiseks kui ka põhjendatud uurimistööks. See aitab teha detailset tööd oma ideede lihvimisel selliseks, et kõnetada nii kohalikku publikut kui saavutada rahvusvahelist tunnustust.

Filmipublitsistika kaasajastamiseks peab töötama välja meetmed nt videoesseistika loomise toetamiseks, et arendada kriitikute visuaalset eneseväljendusoskust ning saavutada laiem levipind kui kirjutatud sõna seda võimaldab.

Filmialastes mäluasutustes peab olema piisav eelarve eestikeelse filmipärandi teaduslikuks uurimiseks ja uurimistöö publitseerimiseks.

<sup>24</sup> Filmipärand ja kultuur hõlmab lisaks filmidele festivale, telesaateid ning filminduse ajalugu.

## Missugune võiks olla filmikultuuri säilitamisega seotud valdkond aastaks 2030?

Eesmärk aastaks 2030

### *Eesti filmipärand, -teadus ja -ajalugu on väärtustatud*

See tähendab, et

- Filmid on säilitatud ja digiteeritud piisavas mahus, et oluline kultuuripärand säiliks ka järgmised 100 aastat ja kauem.
- Analüüsitakse Eesti filmipärandit. Eestis töötavad professionaalsed filmikriitikud ja filmiteadlased.

#### **Selle jaoks**

- Tuleb toetada filmitootjaid suurte kvaliteetsete failide loomiseks, esitamiseks ja füüsiliste koopiategemiseks; luua filmiregister.
- Tuleb võimaldada stipendiumeid ka filmiteadlastele.
- Tuleb toetada Eesti filmipärandi eksportimist välismaale.
- Tuleb teha rohkem koostööd Eesti Filmi Instituudi, Filmiarhiivi ning Filmimuuseumi vahel Eesti filmipärandi säilitamisel.
- Tuleb jätkuvalt toetada filmiteaduse teemaliste publikatsioonide, uuringute jms koostamist ning väljaandmist.

#### **Võimalikud mõõdikud, mille abil eesmärgini jõudmist võiks jälgida:**

- digiteeritavate filmide hulk kõigist Eesti filmidest;
- stipendiumite arv ja maht filmiteadlastele;
- toetatud publikatsioonide ja uuringute kvaliteet (nt koondindikaator, asjakohasus, publitseerimisteos, levik jms).

## Praegune olukord ja väljakutsed

„Eesti filmi arengusuundades 2012–2020“ oli seatud eesmärgiks EFI muutumine keskseks valdkondlikuks arendusorganisatsiooniks. Praegu toetab EFI kokkuleppel valdkonnaga kohalikku kinolevi, kindlaid ja väljakujunenud filmiüritusi, osalemist koolitustel ning korraldab osalemist rahvusvahelistel filmiturgudel. Arenguks oleks vaja suunata vahendid uutesse tegevustesse. Valdonna koordineerimise funktsioon on sätestatud ka EFI põhikirjas. Soovimata rahastada arendustegevusi filmitootmise arvelt, tegeleb EFI sellega nii palju kui projektitoetused seda võimaldavad.

Keskse arendusorganisatsiooni vajalikkus ei ole kadunud vaid tõstatunud veelgi teravamalt. Selleks, et Eesti filmitööstus ning -ettevõtted oleksid kodumaiselt ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimelised, tuleb järjepidevalt analüüsida nii filmivaldkonna globaalseid arengusuundi kui ka valdkonna positsiooni kodumaises majanduskeskkonnas. Väikese riigi filmiettevõtjatel ei ole üksikult võetuna võimekust nende arengutrendide jälgimiseks ja järgimiseks. Sellega peaks tegelema EFI kui filmiettevõtjate esmane ja valdkonnaüleselt kompetentne koostööpartner. EFI tugevnemine valdkondlikuks arenduskeskuseks võimaldaks panustada ka loomemajanduse potentsiaali suuremasse ärakasutamisse teiste sektorite lisandväärtuse tõstmisel, nii nagu on rõhutatud konkurentsivõime kavas „Eesti 2020“.<sup>25</sup>

Seega on filmivaldkonna hinnangul järgmiste aastate üks eesmärke **EFI arendamine valdkondlikuks arenduskeskuseks**.

### Digitaalsed platvormid, televisioon

Uued platvormid on muutnud nii filmide levitamise praktikaid kui ka vaatajaharjumusi. Valdav osa noori vaatajaid tarbib audiovisuaalset sisu muudel platvormidel kui kinoekraanid.

Filmide kõrval on jõuliselt esile tõusnud teleseriaalid. Teleseriaalide köitvust ilmestab nende vaatajanumber. EFI praeguste vahenditega on võimalik toetada vaid teleseriaalide stsenaariumi arendust, kuid mitte tootmist.

Uute platvormide areng avab valdkonnale uusi turge, mitmekesistab tuluvoogusid ning hõlbustab ekspordit<sup>26</sup>.

Seega on filmivaldkonna hinnangul järgmiste aastate proovikivi **Eesti filmitööstuse kohanemine globaalsete vaatajaharjumustega**.

### Audiovisuaalne sisu

Eesti digitaalsete lahenduste edulugude ja *start-upide* kõrval ei tohi unustada sisu. Nagu filmides, jutustatakse ka mängudes eelkõige lugusid. Arvutimängude tootmine on kasvav tööstusharu, milles õnnestuvad toovad kasu kogu riigi majandusele<sup>27</sup>. Eestis on palju väikeseid mängutootjaid, kuid neil

<sup>25</sup> Eesti 2020

<sup>26</sup> Kultuuriministeeriumi arengukava 2019-2022

<sup>27</sup> Nt Rovio näide Soomes

puudub oskus luua ja toota kvaliteetset, atraktiivset sisu ning võime oma toodangut müüa nii, et sellest tekiks edulugu.

Seega on üheks väljakutseteks filmivaldkonna hinnangul **võimekus ideid arendada ning oskus integreerida filmitegijaid mängude sisu loomisesse.**

## **Kuidas võiks toimuda filmitööstuse arendamine aastaks 2030?**

Eesmärk aastaks 2030

### ***Eesti filmitööstus on innovaatiline***

See tähendab, et

- EFI on filmivaldkonna arenduskeskus, mis jälgib järjepidevalt filmivaldkonna globaalseid rahastuse, turunduse ja levi arengusuundi ning valdkonna positsiooni kodumaises majanduskeskkonnas, aidates filmitootjaid nende eesmärkide saavutamisel.
- Eestis kasutatakse uusi tehnoloogiaid audiovisuaalse sisu loomisel ja levitamisel.
- Eesti filmivaldkond on kooskõlas rahvusvaheliste arengutega ning on ka ise eestvedaja ja eksperimenteerija.

#### **Selle jaoks**

- Tuleb töötada välja EFI kui valdkondliku arenduskeskuse kontseptsioon ning tegutsemismudel.
- Tuleb toetada koostumiste korraldamist rahvusvaheliste stuudiote ja tootjatega, korraldada erinevaid töö- ja õpitubasid vastavalt filmitegijate vajadustele, luua investoritele paremad tingimused investeerimiseks filmitootmisesse, tegeleda tootmist tutvustavate tuuride korraldamisega välisriikidele ning rahvusvaheliste ajakirjanike angažeerimisega, kes kirjutaksid Eesti filmist, toetada ja luua võimalusi filmide rahvusvaheliste leviagentide kaasamiseks, toetada filmide kampaaniad filmiturgudel, levitamisel ja suuremate auhindade püüdlustes jne.
- Tuleb analüüsida Eesti arvutimängude tootmise valdkonda, selle võimekust ja vajadusi ning võimalusi arvutimängude valdkonda arendada.
- Tuleb toetada uute meedialahenduste kasutamist audiovisuaalse sisu loomisel.
- Tuleb toetada mängufilmi ning animafilmi tootmisbaaside loomise ideed.
- Tuleb arendada tehnoloogilist võimekust filmide tootmise ja levitamise otsuste informeeritumaks tegemiseks.
- Tuleb jätkata kodumaiste mini-telesarjade (sh animasarjad) arendamise toetamist ja nende jõudmist rahvusvahelisele tasandile.

#### **Võimalikud mõõdikud, mille abil eesmärgini jõudmist võiks jälgida:**

- osakaal (%) arendustegevuste läbiviimiseks eraldatud vahenditest EFI eelarves;
- Eestis toodetud audiovisuaalse sisu uute lahenduste hulk aastas, sh nt rist- ja transmeedia, videomängud, virtuaalreaalsus, liitreaalsus.

**“Et filmivaldkond oleks loovate ja kaasaegsete tehniliste praktikatega rahvusvaheliselt tuntud kultuurivaldkond, mis areneb koos ühiskonnaga ja milles loodud teosed pakuvad nii vahetut kui pikaajalisemat huvi vaatajatele kõigis levikanalites.”**

**Eesti filmi visioon**